Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування Любешівського районного суду Волинської області 17.06.2026

Луцьк, 2026

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17.06.2026 групою НПМ здійснено відвідування Любешівського районного суду Волинської області (далі – суд, установа).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Шкльода Максим Олександрович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Волинській області, керівник групи;

Борисенко Всеволод Анатолійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Щесюк Оксана Вікторівна, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Відвідування проводилось у присутності керівника апарату суду Горщар Раїси Іванівни.

Загальна інформація.

Об’єкт відвідування є судом першої інстанції, який розглядає цивільні, кримінальні, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, передбачених процесуальним законодавством.

Відвідування установи здійснювалось вперше.

Суд розташований за адресою: вул. Незалежності, 86, смт. Любешів, Волинська обл.

Голова суду – Савич Андрій Степанович.

Штатна чисельність персонал суду складається з 24 осіб, серед яких 4 судді.

У ході відвідування суду представникам групи НПМ надано можливість безперешкодного доступу до усіх приміщень будівлі суду.

У двоповерховому приміщенні суду облаштовано два входи: головний та спеціального призначення – для висадки та конвоювання підсудних.

Будівля адаптована з урахуванням доступності для осіб з інвалідністю, центральний вхід обладнано кнопкою виклику персоналу, наявні інформаційні таблички з написами шрифтом Брайля для орієнтації людей із вадами зору, шлях виділено контрастними кольорами, які полегшують орієнтацію людям з обмеженими можливостями руху та вадами зору (фото 1, 2).

На огородженій території установи наявний майданчик для стоянки автотранспорту для працівників суду (орієнтовна кількість на 7 автомобілів) (фото 3).

У холі, наявні інформаційні стенди з інформацією для осіб, які прибули до суду, зокрема, номери телефонів гарячих ліній центрів надання безоплатної

правничої допомоги, Уповноваженого Верховної Ради України, правами та обов'язками учасників судових процесів (фото 4).

Зовні будівель суду та в приміщеннях суду встановлено 7 камер відеоспостереження, наявне попередження про відеозйомку: 5 – зовнішні, 2 - внутрішні.

Охорона установи, пропускний режим та реєстрація пропуску осіб до приміщень суду здійснюються працівниками Територіального управління Служби судової охорони у Волинській області. На посту охорони наявний стаціонарний металодетектор арочного типу.

Для здійснення правосуддя у суді обладнано 3 зали судових засідань: 1 – для розгляду кримінальних справ; 2 – для розгляду цивільних справ (фото 5, 6).

Усі зали для розгляду кримінальних справ обладнані сучасною системою огородження зі скла та металу. Місце розміщення підсудних і конвою в залі судових засідань не примикає до вікон.

У всіх залах наявні технічні засоби та програмне забезпечення для фіксування судового процесу і проведення судових засідань (процесуальних дій) у режимі відеоконференцзв'язку.

В установі наявні санітарні вузли на кожному поверсі, з яких один на першому – обладнано з урахуванням потреб осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, ще один призначений виключно для затриманих та обвинувачених, які перебувають під вартою.

В установі наявні дві аптечки, які містять ліки необхідні для надання домедичної допомоги з актуальним строком придатності та розміщено на першому та другому поверхах.

Конвоювання осіб до суду здійснюється через окремий вхід, де наявна огороджена стоянка для спеціального автотранспорту варти. Маршрут конвоювання обвинувачених відокремлений від загальнодоступних приміщень та убезпечений від доступу сторонніх осіб.

Середня кількість заявок на конвоювання ув'язнених, засуджених становить в середньому 3 особи на місяць.

Приміщення суду обладнано пожежною сигналізацією, системою протидимного захисту. Вогнегасники наповнені, розміщені з урахуванням норм протипожежної безпеки.

Затверджені шляхи евакуації усіх приміщень суду.

Упродовж поточного року до регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Волинській області звернення щодо неналежного поводження із доставленими, затриманими, арештованими особами під час їх перебування у приміщеннях зазначеної установи не надходили.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті особам вказаної категорії під час їх перебування в суді не встановлено.

На час проведення відвідування особи, затримані за підозрою у вчиненні кримінальних правопорушень, в адміністративному порядку, обвинувачені у

приміщеннях суду, у тому числі у конвойному приміщенні, не перебували. З огляду на вказану обставину інтерв'ювання з ними не проводилось.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції 4 про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України)

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог п. 6.5.2 Державних будівельних норм В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010), де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

У ході відвідування встановлено, що в суді використовується 1 зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Відповідно до зазначених вимог, у суді має бути облаштовано 3 камери для тримання обвинувачених, підсудних, засуджених. Площа кожної камери повинна бути не менше 4 м². Натомість в суді наявні лише дві камери площею 3,2 м² кожна для тримання обвинувачених, підсудних, засуджених, що порушує вимоги роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою (фото 7, 8).

Порушення права на життя, (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

2. У порушення Кодексу цивільного захисту України у будівлі суду відсутня захисна споруда цивільного захисту, яка забезпечує можливість захисту населення від впливу небезпечних факторів, що виникають внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

3. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН приміщення суду не обладнано кімнатою для роботи адвоката з обвинуваченими, підсудними (засудженими), що унеможливлює реалізацію їх права на захист. Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною

значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини (надалі - ЄСПЛ) констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України)

4. Моніторинговою групою встановлено, що біля будівлі суду відсутнє належним чином облаштоване та розмічене місце для паркування транспортних засобів, призначене для осіб з інвалідністю, а також відсутній відповідний дорожній знак, що позначає таке місце, що суперечить вимогам ДБН В.2.2-40:2018 «Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (зі змінами), якими передбачено облаштування на об'єктах доступного паркувального місця для осіб з інвалідністю та його відповідне позначення.

Інші порушення.

5. Під час відвідування групі НПМ надано на ознайомлення експертний висновок Волинської регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів №001821д.к./24 від 17.05.2024 та пояснено, що усі працівники, відвідувачі, затримані, обвинувачені споживають воду з артсвердловини комунального водопроводу смт. Любешів.

Відповідно до вимог пунктів 5.1–5.3 Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 № 400, власники колодязів зобов'язані здійснювати періодичний спрощений контроль безпечності та якості питної води один раз на сезон, а повний лабораторний контроль проводиться не рідше одного разу на рік.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Любешівському районному суду Волинської області та Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Волинській області відповідно до компетенції:

1. Проаналізувати виявлені порушення у діяльності Суду та розробити відповідний план заходів щодо їх усунення та недопущення у подальшому.

2. Опрацювати питання щодо забезпечення наявності у будівлі суду достатньої кількісті камер для підсудних (засуджених) площею не менше ніж 4 м^2 на одну особу, виходячи з розрахунку три камери на одну залу судових засідань для розгляду кримінальних справ.

3. Вжити заходів щодо облаштування в суді захисної споруди цивільного захисту.

4. Вжити дієвих заходів щодо облаштування в будівлі суду кімнати для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими.

5. Облаштувати біля головного входу в приміщення суду місця для паркування транспортних засобів відвідувачів, з врахуванням місць, призначених для осіб з інвалідністю.

6. Забезпечити доступ до питної води працівників, відвідувачів суду, обвинувачених, затриманих осіб.

Додаток:

1. Фототаблиця в 1 прим. на 2 арк.

Керівник групи НПМ:

Представник
Уповноваженого Верховної Ради України
з прав людини у Волинській області **Максим ШКЛЬОДА**

Фототаблиця

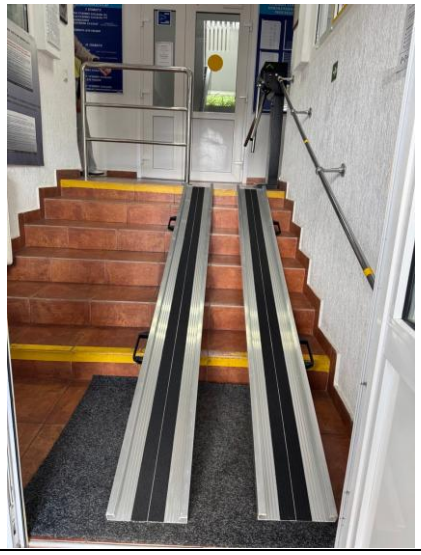
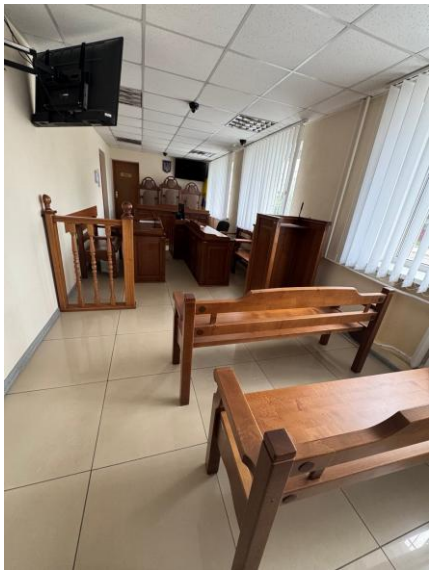
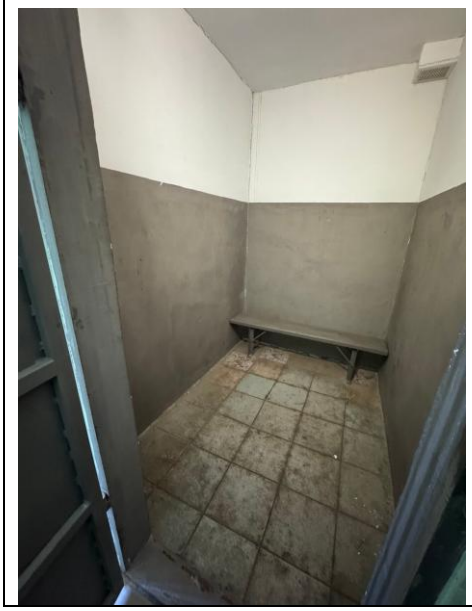
Фото 1 	Фото 2
Фото 3 	Фото 4
Фото 5 	Фото 6

Фото 7 	Фото 8